

POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa W. S.
przeciwko R. S.
o zachowek,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 stycznia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 11 grudnia 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W świetle tej regulacji, cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może rozstrzygnąć w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednocześnie przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwana podniosła, że „w sprawie konieczne jest rozważenie kwestii, czy przesłanki z art. 1008 pkt 3 k.c. należy rozpatrywać w odniesieniu do stosunków panujących w konkretnej rodzinie, wykraczających poza bezpośrednie stosunki pomiędzy spadkobiercą a spadkodawcą, w których udział mogły mieć osoby trzecie, a także, czy należy rozpatrywać je w kontekście przyczynienia się osób trzecich do sporadycznych kontaktów spadkodawcy ze spadkobiercą oraz w kontekście wyjaśnienia odpowiedzialności za brak więzi rodzinnych”. Skarżąca wskazała także, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnione jest naruszeniem przez Sąd Apelacyjny przepisów prawa procesowego, zwłaszcza art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. W jej ocenie prawidłowa analiza materiału zgromadzonego w sprawie powinna doprowadzić sąd drugiej instancji do odmiennych ustaleń niż te, które poczynił sąd pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedstawiona przez skarżącą wątpliwość zdaje się wskazywać na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to jest występowanie w sprawie istotnego zadnienia prawnego. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, jeżeli skarżący powołuje się na tę przesłankę powinien nie tylko sformułować zagadnienie prawne, ale nadto przedstawić argumentację prawną wskazującą, że zagadnienie jest nowe, precedensowe, a jego rozstrzygnięcie będzie wpływ nie tylko na treść orzeczenia wydanego w badanej sprawie ale będzie miało znaczenie przy rozstrzyganiu spraw podobnych w przyszłości a zatem będzie miało znaczenie dla rozwoju prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 i z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14). Przedstawione przez skarżącą pytanie pozbawione jest cech pozwalających na uznanie go za istotne zagadnienie prawne, tym bardziej, że Sąd Najwyższy swoich orzeczeniach wielokrotnie podkreślał konieczność uwzględniania konkretnych okoliczności danej sprawy jako kryterium oceny zasadności podstaw wydziedziczenia.

Oparcie przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) na zarzucie, jak czyni to skarżąca, wadliwych ustaleń faktycznych jako następstwa wadliwej oceny dowodów jest wyłączone. Wynika to z treści art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 in fine k.p.c. stanowiących, że podstawą kasacyjną nie mogą być

zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz, że Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Jakkolwiek powołane przepisy dotyczą etapu merytorycznego orzekania przez Sąd Najwyższy, to jednak przyjęcie, że nie obowiązują na etapie przedsądu prowadziłoby wprost do obejścia prawa. Skutkowałoby przyjęciem skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania z uwagi na wadliwą ocenę dowodów, w sytuacji jej uwzględnienie z tej przyczyny byłoby niedopuszczalne.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).